

Список використаних джерел:

1. Бланк И. А. Инвестиционный менеджмент / И. А. Бланк. – К. : МП «ИТЕМ» ЛТД, «Юнайтед Лондон Трейд Лимитед», 1995 – 448 с.
2. Бочаров В. В. Инвестиционный менеджмент / В. В. Бочаров. – СПб : Питер, 2000. – 160 с.
3. Валинурова Л. С. Организация инвестиционной деятельности в отраслях промышленности : монограф. / Л. С. Валинурова. – М. : Палеотип, 2008. – 80 с.
4. Гайдуцький А. П. Методологічні аспекти інвестиційної привабливості економіки / А.П.Гайдуцький // Регіональна економіка. – 2004. – №4. – С. 81-86.
5. Донцов С. С. Оценка инвестиционной привлекательности предприятия посредством анализа надежности его ценных бумаг / С. С. Донцов // Финансовый менеджмент. – 2003. – № 3. – С. 78-84.
6. Дука А. П. Теория та практика інвестиційної діяльності : навч. посібник / А. П. Дука. – К. : Каравела, 2008. - 432 с.
7. Задорожна Я. Є. Підвищення інвестиційної привабливості підприємництва як напрямок залучення інвестиційних ресурсів. / Я. Є. Задорожна, Л. П. Дядечко // Інвестиції: практика та досвід. – 2007. – №2. – С. 32-35.
8. Коюда В. О. Основи інвестиційного менеджменту: навч. посібник / Коюда В. О., Лепейко Т. І., Коюда О. П. – К. : Кондор, 2008. – 340 с.
9. Крылов Э. И. Управление финансовым состоянием организации (предприятия) / Э. И. Крылов. – М. : Эксмо, 2007. – 416 с.
10. Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій, затв. Наказом Агенства з питань запобігання банкрутству від 23.02.98 №22 // Державний інформаційний бюлетень.
11. Нападівська І. В. Теоретичні та методичні аспекти дослідження інвестиційної привабливості України / І. В. Нападівська // Вісник Дон дует. – 2005. – №4(28). – С. 55-61.
12. Рейтинг інвестиційної привабливості / Інститут економічних досліджень та політичних консультацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.zvit_pro_investicijnu_privablivist_regioniv_povna_versiya.pdf
13. Руснак Н. О. Конкурентна свідомість / Н. О. Руснак, В. А. Руснак // Конкуренція. – 2003. – №1. – С. 56-57.
14. Федоренко В. Г. Інвестування: підручник / В. Г. Федоренко. – Алерта, 2006. – 443 с.
15. Цопа Н. В. Особенности оценки инвестиционной привлекательности регионов / Н. В. Цопа // Науковий вісник : Фінанси, банки, інвестиції. – 2012. - №1. - С. 56-59
16. Чорна Л. О. результативна стратегія досягнення інвестиційної привабливості підприємства / Л. О. Чорна // Інвестиції: практика та досвід. – 2008. – №24. – С. 4-6.
17. Ястремська О. М. Стратегічне управління інвестиційною діяльністю підприємства: навч. посіб. / О. М. Ястремська. – Х. : ХНЕУ, 2006. – 191 с.
18. Україна та рейтинги її інвестиційної привабливості: про що свідчать результати експертних та підприємницьких опитувань? (інформаційно-аналітичні матеріали) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ifr.org.ua/ru/analytics/613-2012-05-12-2.html>

УДК 658. 152: 687:67

І.В.Родіонова,

Хмельницький національний університет,
м. Хмельницький

**ВПЛИВ ВНУТРІШНІХ ТА ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ
НА РІВЕНЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ
ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

У статті розглянуто проблемні питання впливу внутрішніх та зовнішніх факторів на інноваційний потенціал таких підприємств легкої промисловості, як ВАТ "Володарка", ВАТ "Текстерно" та ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат". Розглянуто основні причини, що стримують розвиток підприємств легкої промисловості та запропоновано подальші дослідження в напрямі підвищення їх інноваційного потенціалу.

В статье рассмотрены проблемные вопросы влияния внутренних и внешних факторов на инновационный потенциал таких предприятий легкой промышленности, как ОАО "Володарка", ОАО "Текстерно" и ОАО "Херсонский хлопчатобумажный комбинат". Рассмотрены основные причины, сдерживающие развитие предприятий легкой промышленности и предложены дальнейшие исследования в направлении повышения их инновационного потенциала.

The article deals with the problematic issue of the impact of internal and external factors on the innovative potential of light industry enterprises as OJSC "Volodarka", OJSC "Texterno" and OJSC "Kherson cotton factory". The main reasons that hinder the development of light industry enterprises are considered and further researches towards improving their innovation capabilities are suggested.

Ключові слова: підприємство, легка промисловість, інноваційний потенціал, макроекономічні фактори, мікроекономічні фактори.

У наш час розвиток вітчизняних підприємств визначається особливостями функціонування їх інноваційного потенціалу, що вимагає підвищення обґрунтованості розробки відповідних рішень для забезпечення сталого інноваційного розвитку. При цьому необхідно враховувати не лише вплив складових елементів (ресурсне забезпечення) інноваційного потенціалу підприємств, але й фактори, що визначають розвиток інноваційного потенціалу підприємства.

Огляд сучасної вітчизняної економічної літератури дає підстави стверджувати, що на сьогодні практично відсутня детальна класифікація факторів, які впливають на рівень інноваційного потенціалу як по економіці загалом, так і по легкій промисловості зокрема. Певні спроби такого аналізу містяться у роботах О.І.Амоші, В.М.Гейця, В.Й.Жежухи, М.А.Йохни, О.Є.Кузьміна, О.Г.Мельник, Л.В.Михайлюк, В.В.Стадник, Л.І.Федулової [1-6].

Серед невирішених та дискусійних проблем на сьогодні все ж залишається низка питань теоретичного та прикладного характеру стосовно аналізу факторів, які впливають на рівень інноваційного потенціалу підприємств легкої промисловості, що зумовлює доцільність подальших досліджень у даному напрямі.

Актуальність проблеми реальної оцінки факторів, які впливають на інноваційний потенціал підприємств легкої промисловості та відсутність класифікації цих факторів, зумовлює формулювання цілей даної статті, що полягають у визначенні сутності та виявленні основних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, які здійснюють вплив на його формування.

Аналіз літературних джерел дає змогу поділити усі фактори впливу на рівень інноваційного потенціалу підприємства за ознакою середовища впливу на дві групи: фактори, які діють в межах підприємства (фактори внутрішнього середовища), та ті, що діють поза підприємством (фактори зовнішнього середовища) [2, с. 332; 5, с. 32]. Таким чином, з огляду на це, пропонуємо виділяти внутрішні та зовнішні фактори впливу на рівень інноваційного потенціалу підприємства. До внутрішніх факторів віднесемо мікроекономічні, до зовнішніх – макроекономічні фактори.

Проведений аналіз статистичних даних на таких підприємствах легкої промисловості, як ВАТ "Володарка", ВАТ "Текстерно" та ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат", дозволяє виділити наступні три блоки макроекономічних факторів впливу на рівень інноваційного потенціалу підприємства: державне регулювання умов інноваційної діяльності; загальна економіко-політична ситуація в країні; загальний стан світового ринку. Водночас, кожен з них можна розділити на сукупність факторів, які по-різному визначають інноваційні

можливості підприємств та результати впровадження інновацій.

Найбільший вплив на макроекономічні фактори впровадження нововведень досліджуваних підприємств справляє загальна економіко-політична ситуація в країні. Фактичне фінансування науково-технічної діяльності з державного бюджету протягом останніх п'яти років не перевищує 1% від ВВП, тоді як Законом України "Про наукову і науково-технічну діяльність" передбачено 1,7%.

Основним негативним фактором, що вплинув на конкурентоспроможність продукції ВАТ "Володарка", ВАТ "Текстерно" та ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат", стало ввезення в Україну товарів сумнівної якості й за низькими цінами із Китаю та Туреччини; присутність на ринку великої кількості одягу й взуття "секонд-хенд", який щороку збільшується; контрабандне ввезення товарів на митну територію України, яке свідчить про невідповідність митних статистик країн-імпортерів та України.

Серед макроекономічних факторів впливу на інноваційну діяльність аналізованих нами підприємств відзначено нестабільність та неоднозначність багатьох законодавчих актів, що створює небезпеку як для господарської діяльності підприємств загалом, так і для інноваційної діяльності зокрема. Наслідком подібних законодавчих перетворень стало істотне скорочення виробництва: виробництво швейних виробів на ВАТ "Володарка" – на 1,7%, прядіння бавовняних волокон на ВАТ "Текстерно" – на 3,2%, виробництво бавовняних тканин на ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат" – на 4,7%.

Аналіз стану вищевказаних підприємств засвідчує, що окрім факторів зовнішнього середовища, існує значна кількість факторів на рівні підприємства, які стримують інноваційний розвиток. Вплив мікроекономічних факторів на рівень інноваційного потенціалу підприємств легкої промисловості подано на рис. 1.

Фактори, що впливають на рівень інноваційного потенціалу на мікрорівні, доцільно згрупувати таким чином: виробничі, фінансові, інформаційні, кадрові, наукові, трансферно-технологічні.

Аналіз фінансових факторів показує, що інноваційна діяльність значною мірою залежить від наявності власних фінансових ресурсів та інноваційної спрямованості інвестицій, а також загальної платоспроможності господарського суб'єкта. На думку керівників досліджуваних нами підприємств, основними причинами низького рівня інноваційної діяльності є суттєві ресурсні обмеження, що виявляються у відсутності достатніх власних коштів у підприємств, високі відсоткові ставки на кредит, високі ризики, які перешкоджають отриманню кредитів. Серед досліджуваних нами підприємств фінансовий потенціал є найвищим у ВАТ "Володарка" – 0,3%, а найнижчим він виявився у ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат" – 0,1%.

Серед позитивних тенденцій варто зазначити те, що ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат" у рамках технологічного парку "Текстиль" залучений до двох інвестиційних проектів, за умов виконання котрих планується розробка новітніх технологій та виробництво конкурентоспроможних текстильних матеріалів нового асортименту, в тому числі спеціального призначення.

ІНВЕСТИЦІЇ, ІННОВАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ

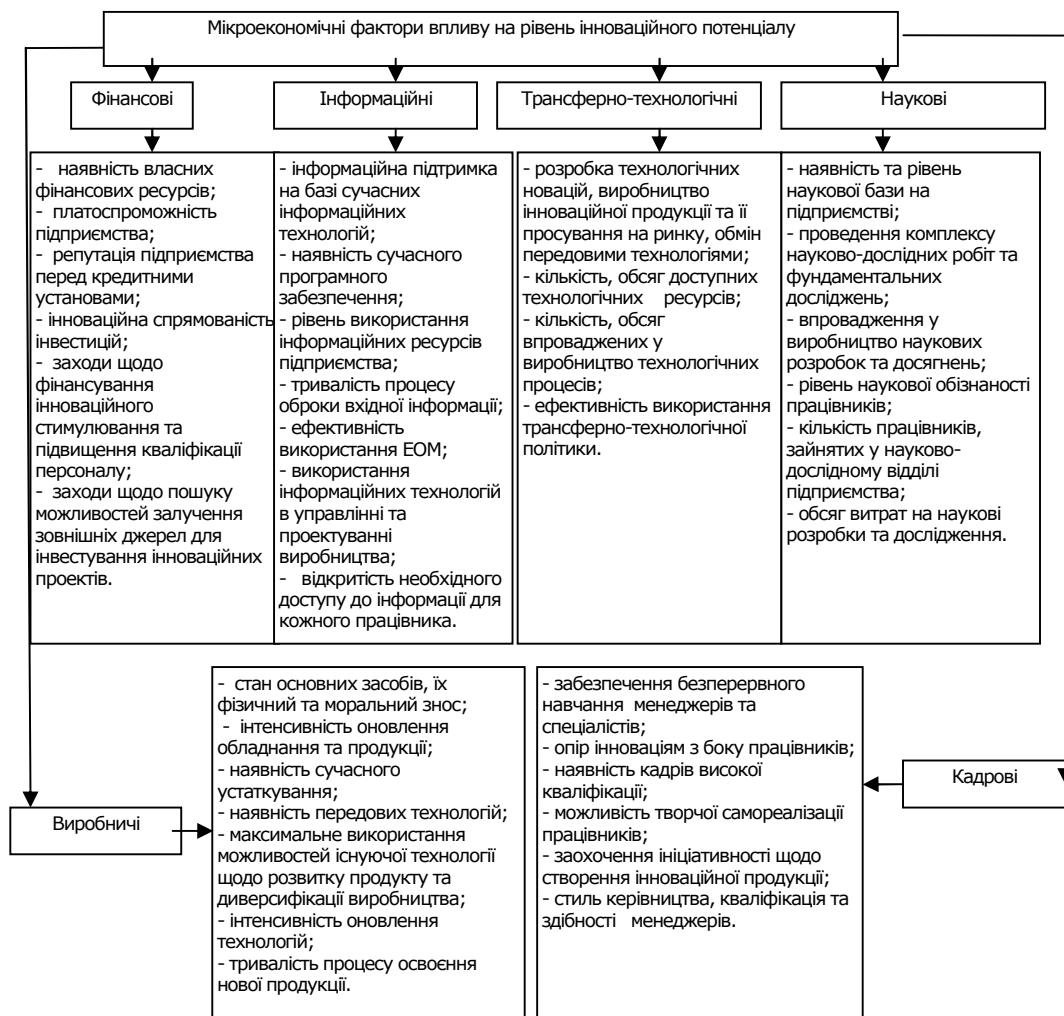

Рис. 1. Вплив мікроекономічних факторів на рівень інноваційного потенціалу на ВАТ "Володарка", ВАТ "Текстерно" та ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат" (власна розробка автора)

На ВАТ "Володарка", ВАТ "Текстерно" та ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат" з кожним роком спостерігається все більша незадоволеність кваліфікаційним рівнем персоналу. Те, що на досліджуваних підприємствах і надалі залишається досить невисокий рівень сприйняття інновацій, є свідченням браку інноваційних менеджерів та креативних управлінців. Так, зокрема, серед вищевказаних підприємств найвищим є науковий потенціал на ВАТ "Текстерно", що становить 1,6% і визначається відсотком чисельності персоналу, що займається дослідженнями та розробками (1,3%), та відсотком докторів і аспірантів у загальній чисельності персоналу (0,3%). Найнижчим показник наукового потенціалу виявився на ВАТ "Володарка", що становить 0,9% (0,8% і 0,1% відповідно).

У трансферно-технологічній сфері досліджуваних нами підприємств легкої промисловості було виявлено зростання ролі університетів та НДІ як джерел сучасних технологій, причому представниками підприємств підкреслюється високий рівень конкурентоспроможності українських розробок.

Для ВАТ "Володарка", ВАТ "Текстерно" та ВАТ "Херсонський бавовняний комбінат" позитивний ефект може дати також розроблення системи усунення опору інноваціям через реформування інноваційної організаційної культури та створення заохочувальної системи управління інноваційними ідеями та пропозиціями.

Таким чином, для досліджуваних нами підприємств необхідною є концентрація уваги на факторах, що впливають на рівень інноваційного потенціалу та пошук шляхів розв'язання проблем, пов'язаних зі спадом прибутку. Єдиним прийнятним виходом є орієнтація підприємств на випуск нової продукції, закупівлю новітніх технологій і пошук необхідних для цього інвестицій, що підтверджується багатьма спеціалістами.

Зважаючи на те, що більшість заходів з підвищення інноваційного потенціалу аналізованих нами підприємств вимагають значних фінансових вкладень, подальші дослідження будуть стосуватися вибору пріоритетних напрямів для конкретного підприємства із застосуванням на основі оцінки складових елементів (ресурсів) інноваційного потенціалу за ступенем його впливу на результати діяльності і конкурентні переваги.

Таким чином, будуть комплексно оцінюватись результати діяльності конкретного підприємства із формуванням економічних механізмів й організаційних форм підвищення інноваційного потенціалу.

Список використаних джерел:

1. Амоша О.І. Інноваційний шлях розвитку України: проблеми та рішення / О.І. Амоша // Економіст. – 2005. – № 6. – С. 28-32.
2. Федулова Л.І. Інноваційний розвиток економіки: модель, система управління, державна політика / Л.І. Федулова. – Монографія. – К.: Основа, 2005. – 552 с.
3. Йохна М.А. Економіка і організація інноваційної діяльності: [навч. посібник] / М.А. Йохна В.В. Стадник. – К.: Академія, 2005. – 400с.
4. Жежуха В.І. Чинники стримування інноваційної активності підприємств машинобудування / В.І. Жежуха, Л.В. Михайлюк // Інноваційний розвиток економіки і фінансів України в умовах глобалізації: 36. наук. праць Міжнар. наук.-практ. конф., 22-24 травня. – Хмельницький: Хмельницький екон. унет., 2008. – С. 109-110.
5. Кузьмін О.Є. Теоретичні та прикладні засади менеджменту: [навч. посібник] / О.Є. Кузьмін, О.Г. Мельник – 2-е вид. доп. і перероб. – Львів: Інтеллект-Захід, 2003. – 352 с.
6. Стратегічні виклики XXI століття суспільству та економіці України: Інноваційно-технологічний розвиток економіки: В 3 т. / За ред. В.М. Гейця, В.П. Семиноженка, Б.Є. Кваснюка. – К.: Фенікс, 2007. Т. 2 – 564 с.

УДК 336

С.П.Сівіцька,

Полтавський національний технічний університет ім. Ю.Кондратюка,
м. Полтава

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ІНВЕСТУВАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

У статті досліджено стан розвитку альтернативної енергетики в Україні, проведено оцінку та розраховано інтегральний рейтинговий показник потенціалу альтернативної енергетики з метою визначення перспективних напрямів її інвестування.